

"KELEIVIS"

DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
Leidžia J. G. Gegužis & Co.

Prenumerata metams:

Amerikoje \$1.50
Kanadoj ir užrubežiuose \$2.00

Prenumerata pusei metų:

Kanadoj ir užrubežiuose \$1.25
Amerikoje 90c

Apysakų kainos klauskit laišku.

Kreipiantis su kokiais nors reikalais, taip adresuokite:

"Keleivis," S. Boston, Mass.

KELEIVIS

"KELEIVIS"

LITHUANIAN WEEKLY

Published by J. G. Gegužis & Co.
Every Wednesday in Boston, Mass.

Represents over 4,000 Lithuanians
in the City of Boston, 50,000 in
New England and about 500,000
in the United States.

The Best Advertising Medium.

Advertising rates on application.

All communications should be
addressed to:

"Keleivis," S. Boston, Mass.

No. 42

Telephone:
So. Boston, 935-W.

SO. BOSTON, MASS., 20 SPALIŲ-OCTOBER, 1915 M.

"Entered as Second Class Matter" February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the act of March 3, 1879.

Telephone:
So. Boston, 935-W.

Metas XI.

Sajungininkai pradėjo mušti Bulgariją; Strumicos tvirtovė jau paimta.

Nashua, N. H., milicija šaudo streikierius. Streikuoja į 3,000 darbininkų, tarpe jų apie 1,500 lietuvių.

Vokiečių orlaiviai bombarduoja Londoną; į vieną naktį 114 žmonių sužeidė ir 55 užmušė; gyventojai reikalauja tokių pat užpuolimų ant Vokietijos miestų. Prie Dardanelių anglai neteko jau 96,899 kareivių. Manoma, kad sąjungininkų kariuomenė iš Dardanelių bus atšaukta, kad užpult ant Bulgarijos su didesne spēka, ir sumušus bulgarus eit ant Konstantinopolio. Galicijoj Rusai sumušė Austrus ir jau eina imti Lvovą. Nuo Dvinsko rusai stumia vokiečius vis tolyn.

Sajungininkai pradėjo mušti visur.

Kaip rodos, tai sąjungininkai pradėjo mušti savo priešus visuose frontuose. Berlynas prisipažįsta, kad francuzai su anglais smarkiai atakuoja vokiečius Flandrijoje ir apie Tahurę ir kad vokiečiams tik dalį pasisekė atsiimti savo pozicijų, kurias paėmė anglai. Rusijoj vokiečiai taipgi jau nebėgi eit toliau pirmyn, bet, priešingai, turi jau ginties nuo rusų atakų. Rusai atakuoja beveik visu frontu. Vokiečiai nebegalėdami eiti toliau, sako, kad jie paėmė Rusijoj toki plotą, kokio jie norėjo, ir todėl toliaus nebėgi. Bet ištikrųjų turbūt spēkų neturi toliaus eiti. Rusų pranešimas sako, kad prie Dvinsko jie užėję vokiečiams iš šonų ir vokiečiai turės trauktis da toliau atgal. Tuo pačiu tarpu rusai emė smarkiai veikti Galicijoj ir Bukovinoj, kuomet anglai su francuzais užpuolė bulgarus, o italai emė sunkiai spausti austrus ir greitai laiku tikisi paimti Goritzą. Beto Italija ketina pasiųsti didelę armiją į Balkanus. Gi serbai su juodkalniečiais apniko įsiveržusius Serbijon vokiečius ir lupa juos ne juokais. Tuo pačiu tarpu anglai su francuzais pradėjo užpuolimą Dardaneliuose, kad turkai negalėtų duot bulgarams pagalbos. Kaukaze rusai taipgi emė spausti turkus.

Kariški ekspertai Londono sako, kad šitokios taktikos sąjungininkai dabar laikys iki karės pabaigos. Jie atakuos vokiečius ir austrus visuose frontuose, taip kad vokiečiai visur turėtų ginties ir negalėtų niekur sustiprinimui. Tik šitokiu būdu bus galima vokiečius nuveikti.

BULGARIJOS DAUG ARĖSTŲ.

Pabėgę iš Bulgarijos žmonės pasakoja, kad Bulgarijoj dabar prasidėjo sumišimai. Žmonės nenori karės su broliška serbų tauta. Daug agitatorių esą areštuota.

JAPONIJA VĖL GRASINA KINAMS GINKLU.

Matyt, Japonija būtina nori prisikabinti prie Kynų. Dabar ji pranešė Kynų valdžiai, kad jeigu ši neįsipildys jos reikalavimų, tai ji, Japonija, turės imties užginklo.

APIE DVINSKĄ SIAUČIA DIDELI MUŠIAI.

Pasirodo, kad iš visų rusų tvirtovių, Dvinskas paimti yra sunkiausia. Jau antras mėnuo vokiečiai jį ima, o Dvinskas vis laikosi ir kažin, ar jį pamiš. Jei tikėti rusų pranešimams, tai vokiečiai prie tos tvirtovės netik negali prisitarti, bet kas diena vis stumiami nuo jos tolyn. Vienu kartu germanai buvo jau tiek prisitartinę prie Dvinsko, kad jų kanuolės galėjo siekti jau miestą, bet dabar jie vėl nuvaryti jau apie 10 mylių atgal. Dvinsko siaurėje perėjo savaitę rusai nuvarė priešininką 3 mylias atgal. Vokiečiai buvo bandę pasiekti Dvinską Novoaleksandrovsko (Zarasų) geležinkelio, bet tas bandymas jiems nenusisekė ir labai brangiai lėšavo.

Mušiai apie Dvinską siaurėje nuolat. Užpuolimus daro tai viena pusė, tai kita. Vokiečių nuostoliai, Petrogradas tvirtina, esą labai dideli, nes jie eina prieš fortus atvirais laukais, todėl rusų artilerija baisiai daug jų išmuša.

SMARKŲ MUŠIAI KURLIANDIJOJ.

Spalių 17 Petrogradas praneša, kad Šloko pietuose, Kurlandijoj, eina smarki artilerijos kova. Mintaujos rytuose vokiečiai bombardavo prie mėnulio šviesos rusų pozicijas palei Ekau upę ir persikėlė kiton pusėn, bet rusai čia užpuolė vokiečius ir nuvarė atgal per upę. Rygos rytuose eina sunkios artilerijos imtynės palei geležinkelį. Fridrichštato siaurėje vokiečių orlaiviai bombardavo geležinkelio stotį Romershof.

KAS DIENA KRINTA 20,000 VOKIEČIŲ.

Nuo to laiko kaip sąjungininkai padarė Francuzijoj didelį ant vokiečių antpuolį ir nuvarė juos apie 3 mylias atgal, vokiečiai kas diena eina kontratakoms ir nepaisydami didžiausių nuostolių bando vis atsiimti atimtas iš jų pozicijas. Kaip "Echo de Paris" laikraščio kariškų ekspertas apskaito, tai tie bandymai vokiečiams lėšuoja kas diena po 20,000 ir 30,000 žmonių.

ZEPELINAS BOMBARDAVO MINSKĄ.

Praėjusio ketvergo naktį, 14 spalio, prie Minsko atlėkė vokiečių zeppelinas ir metė į miestą 15 bombų. Rusų artilerija užpuolė nuviję.

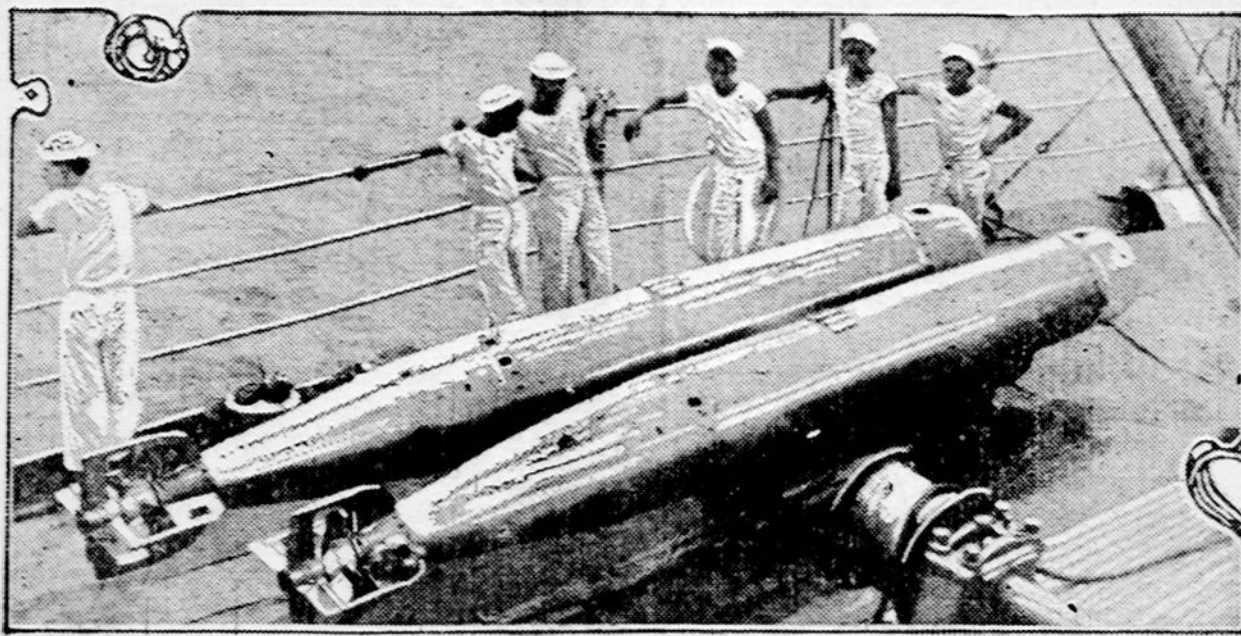

Photo by American Press Association.

Cia parodyta dvi torpėdės ant kariško laivo. Apie jų didumą galit manyti sulyginus jas su stovinčiais šalia jų kareiviais. Įsitęmykit, kad užpakalyje jos turi tokius pat propelerus ("šriubus"), kaip kad laivai turi. Propeleros varo torpėdą pirmyn. Ji yra pilna sprogstančios medegos ir taip sutaisyta, kad pataikius į laivą sprogtų. Tokia torpėda kainuoja nuo \$3,000 iki \$4,000. Panašias torpėdas ir submarinai vartoja.

RYGOJE LIKO TIK PUSĖ GYVENTOJŲ

"Novoje Vremia" rašo, kad didesnę dalis latvių, lietuvių ir rusų iš Rygos jau pabėgę. Pasilikę tik vokiečiai. Abelnai imant, iš 500,000 Rygos gyventojų liko vos tik apie 250,000. Iš kitų Latvijos vietų rusai prievarta varo gyventojus Rusijos gilumose. "Rieč" cenzūros išbraukytame straipsnyje rašo, kad visu Dauguvos frontu nuo Durburgio iki Rygos smarkiai šaudoma. Šito krašto gyventojai pavaryti. Jiems įsakyta, pirm išsikraustant sunaikinti visą daiktą tarp Dauguvos bei upės Aa. Latvių laikraščiai ragina sodiečius, nebėgti nuo vokiečių, bet namieje likties, nes Rusijos gilumose jie nerasią nieko gero.

NAUJAS SUVALKIJO GUBERNATORIUS.

Iki šiol Suvalkijoj buvo kariška valdžia. Dabar gi įvesta civiliška. Suvalkijos gubernatorium dabar paskirta vietoj generolo civilis žmogus, tulas Rudiger fon Haudvic.

MUSIAI APIE ILUKSTUS.

Palei Ilukštų geležinkelį, kuris eina į Dvinską, vokiečiai smarkiai atakuoja rusus, bet rusai juos vis atremia. Tarp Demeno ir Drisvėtų ežerų per ataklų mušį rusai paėmė Gaterių viensėdį ir stūmė kiek nelaisvių.

ISDALYTA 5,000 KRYŽIŲ.

Šiomis dienomis kaizeris išdalijo 5,000 pirmo laipsnio geležies kryžių vokiečių, austro-vengrų ir turkų oficerams už ypatingą pasižymėjimą.

KAREIVIŲ KAPINĖS PRIE ŠIAULIŲ.

Einanti Tilžėje "Dabar" rašo: "Šiauliuose tapo pašventintos kareivių kapinės, kur Vokiečių kareiviai guli šale vieni kito. Šventėje dalyvavo ir Nemuno armijos vadai. Pro vartus iš baltų berželių įėjama prie baltų kryžių bei šviežiomis gelėmis papuoštų kapų. Augščiausioj kapinių vietoj stovi iš didžiųjų keturkampių akmenų statyta piramida, atminčiai tu, kurie mirė už savo tėvynę. Šventė prasidėjo maišytų balsų giedojimais. Tada katalikų kareivių kunigas šventino kapines, kur išsisi visų tikybių kareiviai. Jis laikė pamaldas ir už kritusiuosius Rusijos armijoj katalikus. Po jo kalbėjo dar evangelikų kareivių kunigas ir žydų rabinas. Šventė baigėsi giesmėmis."

PILNAS PETROGRADAS PABĖGELIŲ.

Pabėgėliai į Petrogradą pilasi kas diena tukstančiais. Varšavos geležkelio stotyje anglų labdaringos draugijos atidarė pabėgėliams valgyklą. Vienas rusų viršininkas, aplankęs šią stotį, rado Anglijos ambasadoriaus žmoną Mrs. Buchanan klupojant ant kelių, su atraitytomis rankovėmis, ir prašiant pabėgėlių kudių. Sakoma, kad anglai rodo daugiausia užuojautos nukentėjusiems nuo karės Rusijos žmonėms.

SUĖMĖ 21 ŽVEJŲ LAIVĄ.

Nuo 2 iki 9 spalio anglai suėmė 21 vokiečių žvejų laivą. 13 iš jų buvo pilni žuvies, kurią anglai nupirko. Visi žvejai paimti nelaisvėn.

BAISŲ NUOSTOLIAI DARDANELIUOSE.

Anglijos valdžia oficialiai paskelbė, kad iki 9 d. spalio anglai neteko prie Dardanelių iš viso 96,899 žmonių. Iš to skaičiaus 18,957 žmonių buvo užmušta, tų tarpe 1,185 oficerių. Kiti gi sužeisti bei paimti nelaisvėn. Beto da Dardaneliuose žuvo keliatas didelių laivų. Nors nustoliai baisūs, bet nieko nelaimėta. Pasirodo, kad per Dardanelius persilaužti visai negalima. Todėl sakoma, kad sąjungininkai ketina Dardanelius palikti, o kariuomenę iš ten perkelti Bulgarijon ir iš Bulgarijos užpulti Konstantinopolį.

SVEDAI GALVOJA APIE SUOMIJOS ATSIĖMimą.

Žymus švedų veikėjas ir parlamento atstovas, profesorius Kjellen, rašo "Nia Dagligt Allehonda" laikraštyje taip: "Vienas dalykas jau dabar aiškus: Jeigu Suomija keltų maištą, tai mums priėtų labai svarbi valanda, kuri atsvertų tolesnį mūsų likimą. Daug, labai daug tad išrodys kitaip; ir tautos upas, kuris gana teisingai dabar spiriasi, užsiimti didžios galybės politika, gautų visai naują pakraipą. Te kalba, kas ką nori! Aš laikauisi tos nuomonės, jog Suomijos galutinė nepriklausomybė yra sąlyga, be kurios lig tolimos ateities mums švedams negalima ramiai dirbti prie vykinti mūsų uždavinių. Ir kuomet Suomijos klausimas iš kitos pusės pajudinamas, bus, mes jausime, kad svarbiąjį švedijos valanda priėjusi. Mes ne įsiekom šitos likimo valandos, bet ji ateina pas mus. Tada mes su Dievo pagalba apreiškim, jog esame vertais švedų vardo bei tėvų palikimo, ir savo vietos niekuomet neapleisime."

Vadinas, švedams rūpi Suomija. Jei kaip, tai Rusija turės ir su švedija kariauti.

SAJUNGININKAI PAĖMĖ STRUMICĄ.

Pereitoj savaitėj Rusija, Anglija ir Francuzija apskelbė Bulgarijai karę ir jų kariuomenė tuojaus įsiveržė Bulgarijos žemėn. Bulgarijai bandė sąjungininkus atremti, bet buvo sumušti ir nuvaryti toliaus. Paskui sąjungininkai subombardavo ir paėmė Strumicos tvirtovę.

ANGLAI PASKANDINO VOKIEČIŲ KARIŠKĄ LAIVĄ.

Iš Kopenhageno pranešama, kad pereitoj savaitėj anglų submarinas paleido jurių dugnan vokiečių minininką Baltijos juroj. Berlynas sako, kad tas neteisėbė.

ORLAIVIS PASKANDINO RUSŲ LAIVĄ.

Berlynas sako, kad Rygos įlankoj vokiečių orlaivis metė bombą ir paskandino rusų anglinį laivą "Ilja". Žmonės esą išgelbėti.

Streikierius šaudo.

TRIS ŽMONĖS PERŠAUTI MIRŠTA, O 7 SUŽEISTI LENGVAU.

Nashua, N. H.—Pereitą panedėlį, 18 spalio, čionai pasipylė darbininkų kraujas. Čia streikuoja dviejų audinių darbininkai ir apie 10,000 žmonių susirinko ties Nashua Manufacturing Co. dirbtuve ir sustojo ant geležinkelio, kad neįleidot streikaujančių. Sustoję netik vyrai, bet ir moteris su mažais kudiškais ant rankų, nes manė, kad moterų ir vaikų kapitalistai nedrįs šaudyti. Policija liepė miniai išsiskirstyti, bet žmonės stovėjo. Tuomet pašaukta milicija, kuri jau nuo 10 dienų buvo pasislėpusi dirbtuvė. Žmonės pamatė kariuomenę pradėjo trauktis atgal, tuo tarpu iš užpakalio policija emė daužyti jiems galvas. Adomas Rasevičius, kuris stovėjo truputį toliau ir matė visą policijos brutaliskumą, taip susijudino, jog sakoma, paėmęs akmenį paleido į užpuolikų vadą. Akmuo pataikė milicijos lieutenantui, kuris tuojaus išstraukė revolverį ir pradėjo Rasevičių šaudyti. Rasevičius krito mirtinai sužeistas. L. Joneika taipgi liko peršautas dviem šūviais. J. Vencunienėi policinonas sušaldė lazda galvą. Visi trys jie miršta ligonbutyje.

Alkani žmonės pamatė tokią baisų kapitalistiškų šunų darbą, susijudino ir šoko ant policijos ir kareivių. Ypač moteris parodė nepaprastą drasą. Jos kudiškais ant rankų suėjo stačiai prieš durtvius ir krito po lazdų smūgiais. Kiek iš viso sužeista, niekas nežino, nes daug sukrutusių žmonių parėjo namo. Žinomi tik tie, kurie negalėjo pareit namo ir buvo nuvežti ligonbutin. Ligonbutyje tokių yra 10; 3 miršta, o 7 gal pasveiks.

